

LÄRARINSTRUKTION

Lek och allvar med begrepp

Uppgift

Eleverna tränar på och lär sig begrepp kopplade till hållbar konsumtion.

Arbetsgång

På följande två sidor finns förslag på begrepp. Samma begrepp finns i elevinstruktionen. Ge dem i läxa till eleverna där uppgiften är att lära begreppen och dess förklaringar. Du har kanske andra begrepp från din undervisning som du vill komplettera med.

Agenda 2030	Aktivism	Ansvar
Black Friday	Code of conduct	Delningsekonomi
Ekologiska fotavtryck	Ekonomisk tillväxt	Etisk märkning
Fackföreningar	Fair trade	Framtid
Frivilligorganisationer	Företag	Globala målen för hållbar utveckling

Hållbar utveckling	Konsumenter	Livscykelanalys
Matsvinn	Medveten konsumtion	Miljömärkning
Mänskliga rättigheter	Nudging	Organisationer
Rättvisa	Rättigheter	Second hand
Skyldigheter	Stater	Styrmedel (som lagstiftning, skatter)

Karusellen

Den här övningen kan användas som en repetition eller som en introduktion.

Inledningsvis förklarar du övningens syfte – att träna på förklaringar till begrepp kopplade till konsumtion. Den kallas "Karusellen" för att eleverna står upp och cirkulerar under övningen.

Instruktion:

1. Dela gruppen i två lika stora delar. Det brukar bli lagom att ha en karusell med totalt 16 elever. Be eleverna att placera sig i två ringar, en inre mindre och en större yttre.
2. Eleverna i ringarna ska stå mitt emot varandra. I den inre ringen står eleverna vända mot den yttre ringen och eleverna i den yttre ringen står med ansiktena riktade inåt. Varje elev ska ha en partner att prata med.
3. Eleverna i den yttre ringen får en lapp med ett begrepp på. En elev får till exempel en lapp med ordet delningsekonomi på. Alla elever i den yttre ringen ska ha olika begrepp.
4. Nu sätter du igång karusellen genom att be eleverna i den yttre ringen att ställa sin fråga till sin partner i den inre cirkeln, till exempel "Vad innebär/är/betyder delningsekonomi?". Eleven i den inre cirkeln ska svara med en kortfattad förklaring.
5. Efter några minuter (läraren signalerar) flyttar den yttre ringen ett steg åt höger. Eleven i den inre ringen får en ny fråga som besvaras.
6. "Karusellen" fortsätter genom att den yttre ringen flyttar sig stegvis åt höger. Efter ett varv byter ringarna plats så att den elev som tidigare ställde frågor nu får besvara frågor. Nya begrepp delas ut till dem som står i den yttre ringen. Eleverna har efter en avslutad "Karusell" flera förklaringar på frågorna.

Gissa rätta ordet!

Övningen går ut på att träna på begrepp genom att förklara dem och gissa rätt.

Förberedelser:

- Börja med att dela in klassen i lag. Varje lag består av minst två personer. Om det är många lag är det bra att dela upp klassen för att sedan para ihop två eller flera lag till en grupp som tävlar inbördes.
- Du kan använda de föreslagna begreppen, skriva egna eller låta eleverna skriva till exempel tre begrepp var som de tycker passar ihop med temat. Samla begreppen som en kortlek eller i en skål.

Spela så här:

1. En lagmedlem tar en lapp och förklarar begreppet som står på lappen. Lagmedlemmen som förklarar får ge så många ledtrådar som möjligt utan att säga hela eller delar av begreppet. En och samma lagmedlem fortsätter att ta upp lappar och förklara begrepp tills tiden går ut. För att få ta en ny lapp måste lagmedlemmarna gissa rätt. När tiden är ute räknar laget hur många begrepp laget lyckades förklara/gissa rätt på. Ett rätt begrepp är lika med ett poäng.
2. Ett lag spelar åt gången. De andra lagen lyssnar, håller tiden och ser till så att reglerna följs.
3. Bestäm vilket lag som ska börja.
4. Vänd timglasets/sätt timern. Laget har nu 40 sekunder på sig att få ihop så många begrepp som möjligt.

5. Turen går vidare till nästa lag.
6. Vid varje ny omgång byts den lagmedlem som förklarar så att alla får förklara respektive gissa lika mycket.

Jag säger, du skriver eller ritar!

Låt eleverna arbeta i par.

1. En av eleverna i paret säger ett begrepp och den andra eleven i paret skriver en begrepps-förklaring eller förklarar genom att rita. Samma procedur upprepas några gånger.
2. Eleverna i paret byter nu uppgift så att den som tidigare förklarade/ritade istället säger begreppet.
3. När båda eleverna har fått säga och förklara går de tillsammans igenom innebörden av begreppen.

Koppling till Gy 11

Centralt innehåll i Samhällskunskap på gymnasiet.

Samhällskunskap 1a1

- Konsumenträtt samt konsumtion i förhållande till behov och resurser. Hur privatekonomin påverkas av samhällsekonomiska förändringar.

Samhällskunskap 1b

- Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Försörjning, tillväxt och företagande, resursanvändning och resursfördelning utifrån olika förutsättningar.
- Konsumenträtt samt konsumtion i förhållande till behov och resurser. Hur privatekonomin påverkas av samhällsekonomiska förändringar.
- Samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder i samband med undersökningar av samhällsfrågor och samhällsförhållanden. Exempel på metoder för att samla in information är intervju, enkät och observation. Exempel på metoder för att bearbeta information är statistiska metoder, samhällsvetenskaplig textanalys, argumentationsanalys.